

Η ειρηνευτική διαδικασία στην Κύπρο σημειώνει πρόοδο, αλλά αντιμετωπίζει προκλήσεις

Είναι «σφάλμα» να πιστεύει κανείς ότι η αποτυχία θα έχει περιορισμένες συνέπειες

Λευκωσία, 11 Σεπτεμβρίου 2009
ΠΡΟΣ ΑΜΕΣΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η αντιπροσωπεία των «The Elders» ολοκλήρωσε μια τετραήμερη επίσκεψη στην Άγκυρα, την Αθήνα και την Κύπρο, όπου διαπίστωσαν την ισχυρή θέληση και επιθυμία των αξιωματούχων σε όλες τις τοποθεσίες για την επίλυση του Κυπριακού. Οι «The Elders» έφθασαν στην Κύπρο κατά την έναρξη της δεύτερης φάσης των διαπραγματεύσεων μεταξύ του ελληνοκυπρίου ηγέτη Δημήτρη Χριστόφια και του τουρκοκύπριου ηγέτη Μεχμέτ Αλί Ταλάτ ώστε να δοθεί τέλος στην επί δεκαετίες διάσπαση της νήσου.

«Μας εμπυχώνουν και μας εμπνέουν πραγματικά αυτοί οι δύο θαρραλέοι ηγέτες οι οποίοι επιχειρούν να επανενώσουν την Κύπρο μέσω μιας δίκαιης συμφωνίας», δήλωσε η πρώτη πρωθυπουργός της Νορβηγίας, Gro Brundtland. «Η κατεύθυνση των διαπραγματεύσεων είναι θετική και ελπίζουμε ολόψυχα η διαδικασία να προχωρήσει πλέον με ταχύτερους ρυθμούς.»

Ωστόσο, η Δρ. Brundtland και ο Lakhdar Brahimi, οι δύο Elders που επισκέφθηκαν την περιοχή, προβληματίστηκαν και απογοητεύτηκαν από το επίπεδο σκεπτικισμού που αντιμετώπισαν ως προς τις προοπτικές μιας επιτυχημένης έκβασης.

«Κανένα πρόβλημα δεν είναι άλυτο», δήλωσε ο κ. Brahimi. «Ακούσαμε από όλες τις πλευρές – την ελληνική, την τουρκική, την ελληνοκυπριακή και την τουρκοκυπριακή πλευρά - ότι αυτό που επιθυμούν είναι μια λύση. Ωστόσο, ακούσαμε επίσης πολλούς ανθρώπους από όλες τις πλευρές να εκφράζουν αμφιβολίες για τη δυνατότητα επίλυσης του Κυπριακού, παρόλο που αυτό επιθυμούν οι περιφερειακές κυβερνήσεις και οι άνθρωποι στην πλειονότητά τους.»

Οι The Elders δηλώνουν ότι προκειμένου να επιτύχει η διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού, θα πρέπει να υποστηριχθεί - πρωτίστως από τους ανθρώπους της νήσου, αλλά και από την ευρύτερη περιοχή και τη διεθνή κοινότητα.

Προειδοποιούν ότι θα ήταν σφάλμα να πιστεύει κανείς ότι η Κύπρος δεν είναι σημαντική και ότι η αποτυχία των υφιστάμενων συνομιλιών για την επανένωση θα μπορούσε να έχει

περιορισμένες συνέπειες. Το υφιστάμενο status quo στη νήσο δεν αντιπροσωπεύει την ειρήνη και δεν είναι βιώσιμο.

Οι The Elders τονίζουν ότι οι ειδικές συνθήκες που κυριαρχούν επί του παρόντος προσφέρουν ένα περιορισμένο εύρος δυνατοτήτων. «Συχνά, η επίλυση μιας διένεξης εξαρτάται από την κατάλληλη χρονική συγκυρία, τους κατάλληλους ανθρώπους και την προθυμία να προβεί κανείς σε παραχωρήσεις», δήλωσε ο κ. Brahimî. «Αυτή τη στιγμή οι συνθήκες είναι ευνοϊκές, αλλά αυτή η ευκαιρία δεν θα διαρκέσει για πάντα. Οι προσεχείς μήνες θα είναι ζωτικής σημασίας για την πτώση του τελευταίου τείχους στην Ευρώπη.»

Άνθρωποι και ειρήνη

Εάν οι ηγέτες καταλήξουν σε συμφωνία, θα πρέπει να θέσουν το αποτέλεσμα σε δημοψηφίσματα τόσο στο βόρειο όσο και στο νότιο τμήμα της νήσου – και ως εκ τούτου η υποστήριξη της κοινής γνώμης είναι απαραίτητη για τη βιώσιμη ειρήνη. Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, η πλειονότητα των ανθρώπων και των δύο κοινοτήτων επιθυμούν μια λύση, αλλά φαίνεται επίσης ότι δεν έχουν πειστεί για την επιτυχία της τρέχουσας διαδικασίας. Η διεύρυνση της υποστήριξης της κοινής γνώμης και της συμμετοχής στην ειρηνευτική διαδικασία κρίνεται απαραίτητη.

Οι The Elders συναντήθηκαν με ορισμένους πολίτες οι οποίοι επιτελούν εξαιρετο έργο για τη βελτίωση της επαφής και της κατανόησης μεταξύ της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής κοινότητας, και οι οποίοι τους ανέφεραν ότι έχουν ελάχιστη επίσημη υποστήριξη ή αναγνώριση από τα μέσα ενημέρωσης. Επίσης, οι ομάδες που εργάζονται σε δικοινοτικά ζητήματα εξέφρασαν την ανησυχία ότι πολλά μέσα ενημέρωσης στην Κύπρο τείνουν να αναδεικνύουν και να διαιωνίζουν τις προκαταλήψεις και από τις δύο πλευρές.

Επί του παρόντος, οι γυναίκες διαδραματίζουν περιορισμένο ρόλο στην ειρηνευτική διαδικασία και η συμμετοχή τους στη δημόσια ζωή παραμένει χαμηλή και στις δύο κοινότητες. Οι The Elders συναντήθηκαν με ηγετικές γυναικείες φυσιογνωμίες στην Κύπρο, οι οποίες εξέφρασαν την άποψη ότι θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθεί μια συμβουλευτική ομάδα για ζητήματα φύλου, ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στη συζήτηση σχετικά με το μέλλον της νήσου.

Η έλλειψη επαφής τροφοδοτεί την έλλειψη εμπιστοσύνης

Σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι υφίστανται κοινωνίες οι οποίες είναι συνειδητά απομονωμένες η μια από την άλλη – ωστόσο, αυτή είναι η περίπτωση μεταξύ των περισσότερων Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Συγκεκριμένα, οι ελληνοκύπριοι αξιωματούχοι και οι τουρκοκύπριοι αξιωματούχοι δεν έχουν καμία επαφή.

«Αυτό που μας εξέπληξε περισσότερο είναι ότι η μακρόχρονη έλλειψη επαφής έχει καλλιεργήσει ένα κλίμα υποψίας και δυσπιστίας σε τρομακτικό επίπεδο», δήλωσε η Δρ. Brundtland. «Υπάρχει έλλειψη κατανόησης, έλλειψη εμπιστοσύνης και φόβος - όχι μόνο στη νήσο μεταξύ των δύο κοινοτήτων, αλλά και μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και της Τουρκίας. Θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι να υπερνικηθεί αυτή η απομόνωση και να

οικοδομηθεί εμπιστοσύνη μεταξύ των ανθρώπων προκειμένου να υπάρξει βιώσιμη ειρήνη.»

«Η αμοιβαία άγνοια δημιουργεί προβλήματα», προσέθεσε ο κ. Brahimī. «Δεν μπορείς να συνεργαστείς με κάποιον για την εξεύρεση λύσης εάν δεν τον έχει συναντήσει ποτέ.»

Τα κύρια συμπεράσματα των The Elders είναι τα εξής:

- Μια επίλυση του Κυπριακού αποτελεί τη βέλτιστη εγγύηση για τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία της ίδιας της Κύπρου, αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Το status quo δεν είναι η ειρήνη και δεν είναι βιώσιμο.
- Οι διαπραγματεύσεις σημειώνουν πρόοδο, αλλά θα πρέπει να προχωρήσουν ταχύτερα και απαιτείται περισσότερη εγχώρια και διεθνής υποστήριξη. Ελπίζουμε ολόψυχα ότι οι πολίτες της Κύπρου και οι κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Τουρκίας, η ΕΕ και ο ΟΗΕ θα διπλασιάσουν τις προσπάθειες και θα εξακολουθήσουν να εργάζονται προς το στόχο μιας συνολικής συμφωνίας για την επανένωση της Κύπρου.
- Ο ρόλος των γυναικών στην ειρηνευτική διαδικασία είναι περιορισμένος. Οι γυναίκες επιθυμούν να συμμετάσχουν περισσότερο στη διαδικασία, έτσι ώστε τα ζητήματα φύλου να ληφθούν υπόψη στις μελλοντικές δομές.
- Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να υποστηριχθεί η αυξημένη αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο κοινοτήτων της Κύπρου, της Τουρκίας και της Ελλάδας προκειμένου να οικοδομηθεί η κατανόηση και η εμπιστοσύνη.

Η επίσκεψη των The Elders

Η Gro Brundtland και ο Lakhdar Brahimī επισκέφθηκαν την Άγκυρα, την Αθήνα και την Κύπρο από τις 8 έως τις 11 Σεπτεμβρίου 2009, συνοδευόμενοι από την κα Mabel van Oranje, διευθύνουσα σύμβουλο της πρωτοβουλίας. Επρόκειτο για τη δεύτερη επίσκεψη των The Elders στην περιοχή, καθώς η πρώτη πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2008 με την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

Στην Άγκυρα, οι the Elders συναντήθηκαν με τον Πρόεδρο Αμπντουλάχ Γκιούλ, τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης Cemil Çiçek και τον Υπουργό Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Egemen Bağış. Στην Αθήνα, συναντήθηκαν με την Υπουργό Εξωτερικών Ντόρα Μπακογιάννη και τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ Γιώργο Παπανδρέου. Στην Κύπρο, συναντήθηκαν με τον ηγέτη της ελληνοκυπριακής κοινότητας Δημήτρη Χριστόφια, τον ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και τους εκπροσώπους του ΟΗΕ Alexander Downer και Tayé-Brook Zerihoun. Και στις τρεις περιοχές, συναντήθηκαν και με διαμορφωτές της κοινής γνώμης – όπως πολιτικούς αναλυτές, εκπροσώπους δεξαμενών σκέψης και σχολιαστές. Στην Κύπρο, οι the Elders πραγματοποίησαν συναντήσεις με ηγετικές γυναικείες φυσιογνωμίες από την πολιτική, την κοινωνία των πολιτών, τις επιχειρήσεις, τη δημοσιογραφία και την ακαδημαϊκή κοινότητα, με Κυπρίους που εργάζονται για την προώθηση της συμφιλίωσης και την αντιμετώπιση των οδυνηρών αναμνήσεων και της κληρονομιάς του παρελθόντος, με επίσημες οργανώσεις που εκπροσωπούν τα θύματα της σύγκρουσης και τους αγνοούμενους, καθώς και με την κοινότητα των διπλωματών.

Σχετικά με τους The Elders

Οι The Elders είναι μια ανεξάρτητη ομάδα διακεκριμένων παγκόσμιων ηγετών, τους οποίους συγκέντρωσε ο Νέλσον Μαντέλα και οι οποίοι προσφέρουν τη συλλογική τους επιρροή και πείρα για να στηρίξουν την οικοδόμηση της ειρήνης, να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κυριότερων προκλήσεων της ανθρωπότητας και να προάγουν τα κοινά συμφέροντα της ανθρωπότητας.

Στους The Elders συμμετέχουν ο Κόφι Ανάν, η Ela Bhatt, ο Lakhdar Brahimi, η Gro Brundtland, ο Fernando Henrique Cardoso, ο Jimmy Carter, η Graça Machel, η Mary Robinson, ο Desmond Tutu (Πρόεδρος) και ο Muhammad Yunus. Ο Νέλσον Μαντέλα και η Aung San Suu Kyi είναι επίτιμα μέλη.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο των The Elders, επισκεφθείτε τον ιστότοπο www.theElders.org